

Sterk als een leeuw

boekerij.nl

davidsamwel.com

 [davidesamwel](#)

 [@David Samwel](#)

DAVID SAMWEL

Sterk als een leeuw

Adoptie, anorexia en liefde:
mijn zoektocht naar een gelukkig leven

ISBN 978-90-225-8836-9

ISBN 978-94-023-1546-2 (e-book)

ISBN 978-90-528-6432-7 (audio)

NUR 402

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: eigen collectie David Samwel

Auteursfoto: © Rebecca Fertinel

Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2021 David Samwel en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Marianne Schönbach Literary Agency bv.

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Marianne,
omdat je me een stukje leven hebt teruggegeven.*

1994

*V*oorzichtig wordt het neergelegd, in het holst van de nacht. Omhuld door een doek. Twee handen slaan hem om. De vingers strijken langs zijn huid. Het is de laatste keer. Een laatste glimlach, een laatste traan. Een kus op het voorhoofd. Dan laten ze los. Een laatste blik, de schim verdwijnt.

Het kind is alleen.

De wereld draait zich van hem af.

Roerloos ligt hij daar. Zijn ogen open. Twee donkere ogen die de nacht in staren. Langzaam maar zeker beginnen ze de sterrenhemel te weerspiegelen. Duizenden lichtjes die over de aarde waken. Zijn ogen fonkelen erdoor op. Er is een heel zachte ritseling, als zijn handjes langzaam bewegen. Tasten naar aanraking. Vuistjes maken, proberen grip te krijgen. Op zoek naar handen die hem zullen vastpakken. Naar de warmte van een mens, die hem in de ogen zal kijken. Maar er komt niemand. Hij is alleen.

Er is de zoete geur van wierook, die de plek omhult als een cocon. De geur maakt dat hij zich veilig voelt, maar na een tijdje dooft die uit en is ook dat gevoel weg. Het kind verstijft, overgeleverd aan de stilte van de nacht.

Geen geluid, geen beweging. Het durft nauwelijks adem te halen. Zijn ogen staan wagenwijd open. Knipperen amper.

Ze kijken recht omhoog de hemel in, alsof het kind er klaar voor is. Het zal afscheid nemen, het leven loslaten. Alleen, onder een sterrenhemel van duizenden lichtjes.

Toch gaat de nacht voorbij. Kleuren vullen de hemel. Geluiden: vogels, een haan die kraait, blaffende honden. De ochtend wordt

geboren met de frisheid van nieuw leven. Bloemen staan nog recht. De lucht is nog fris. Dauwdruppeltjes verzamelen zich in de asresten van de wierook, tussen de bladeren van een papieren lotusbloem.

Iemand komt dichterbij. Ogen vinden het kind. Twee handen pakken het op.

De ogen staren hem geschrokken aan. Hij kent ze niet, het zijn de ogen van een vreemde. Besluiteloos kijken ze om zich heen, zoekend naar antwoorden. Mensen komen samen. Kijken verwonderd naar het nieuwe leventje, op deze plek, op deze ochtend, en zien het terugkijken. Ze praten druk met elkaar.

Hij wordt vastgehouden en kijkt naar de consternatie die zich om hem heen ontvouwt. Dat allemaal voor hem. Hij laat het over zich heen komen. Hij houdt zich verder stil. Kijkt alleen in het rond. Steeds weer komen er nieuwe mensen. Hij kent ze niet. Weet niet wie ze zijn.

Zal hij zich al aan ze hechten? Van zich laten horen? Of blijft hij liever stil?

Ja, dat is beter. Hij zal stil blijven. Hij kan niet anders.

De nacht zit nog altijd in hem. In zijn ogen staan de sterren bevroren. Het voelt of die daar nooit meer weg zullen gaan.

In de vroege ochtend van 14 oktober wordt in het Zuid-Thaise Nakhon Si Thammarat een baby gevonden. Alleen, op de trappen van de Wat Phra Mahathat-tempel, de belangrijkste boeddhistische tempel van de streek. Een opgebrand wierrookstokje, een papieren lotusbloem, en verder niets. De baby wordt van het politiebureau naar het lokale ziekenhuis gebracht, waar hij wordt verzorgd, want hij is ondervoed.

Er wordt een oproep gedaan in de krant en op de plaatselijke ra-

dio, op zoek naar een connectie. Er komt geen antwoord. Niemand meldt zich.

Men weet niet goed wat men met de situatie aan moet. Een te vondeling gelegd kind komt in Thailand niet vaak voor. Bijna nooit. Normaal gesproken is er nog wel enig contact met de biologische moeder, of een ander familielid, als een kind ter adoptie wordt afgestaan. Zelfs de kinderen die wonen in het Orphan Home for Boys zijn niet allemaal ouderloos. Veel wonen er omdat hun gezinnen te weinig geld hadden, maar in elk geval hebben zij nog familie in de regio wonen.

Na het pendelen van de ene instantie naar de andere, belandt de jongen uiteindelijk in het weeshuis. Snel, binnen een paar maanden, zal hij worden toegewezen aan adoptieouders. Ver weg van hier, aan de andere kant van de wereld. Waarom zo snel? Misschien wel juist omdat er van hem geen enkele familieconnectie bekend is. Straks wanneer hij achttien wordt, staat hij er alleen voor, misschien wilden ze hem dat besparen. De gedachte is logisch: die geven we zo snel mogelijk een nieuwe start.

Het kind wordt opgepakt en verplaatst. Laat zich meevoeren, naar waar het naartoe gedragen wordt.

De verzorgers in het weeshuis noemen hem Singha. Dat is Thai voor 'leeuw'.

Misschien deden ze dat omdat ze vonden dat ik wel wat kracht kon gebruiken.

Woensdag 19 december 2018, Berlijn

Als ik uit het raam kijk fonkelt de Kurfürstendamm in kerstverlichting. Een zee van licht en warmte. Ik verlang ernaar om Viola weer te zien. Naar beneden te gaan en haar, nadat we elkaar een jaar niet gezien hebben, weer te omhelzen. Maar eerst de badkamer-spiegel. Ik kijk mijzelf aan. Doodse blik. Twee holle ogen volgen de vormen van mijn lichaam. Spichtig, droog, meer bot dan vel. Als ik mijn haren kam, vallen er plukken uit. Ik moet het voorzichtig doen om geen kale plekken te krijgen. Kleed me aan, wil er zo goed mogelijk uitzien om geen slechte indruk te maken. Stap de deur uit, de lift in, stap uit in een lobby vol kerstbomen.

De wereld is anders hier beneden.

Ik zie Viola al zitten, maar voor ze mij ziet, schiet ik terug de lift in. Terug in mijn kamer ren ik naar de badkamer. Scheur het pakje open, duw er twaalf pillen uit, slik ze door. Na het eten vanavond ga ik verwoed op zoek naar een avondapotheek. Laxeerpillen kopen. Ik ben vergeten ze mee te nemen. Stom van me.

De stralen van de warme douche verzachten het idee van volheid in mijn maag. Ik heb er iets aan kunnen doen, gelukkig. Maar mijn eerste maaltijd sinds dagen is slecht gevallen. Ik ga op de vloer zitten, een regen van water slaat neer op mijn lichaam. Mijn handen omvatten mijn knieën. Mijn buik trekt met stuipen in elkaar en ik maak me zo klein mogelijk. Het gevoel zal voorbijgaan, zeg ik tegen mezelf. Het is nu wachten op de nacht.

Morgenvroeg is alles er weer uit. Dan begint de wereld weer opnieuw te draaien voor mij.

Nu staat hij even stil.

1

Als een kind te spelen

1996

Boven aan de trap staan twee vreemde figuren. Ze staan daar roerloos, alleen hun kleding wappert in de wind. Vreemde kleren. Een vreemde kleur. Een vreemde gewaarwording.

Aan de hand van mijn verzorgster loop ik mee de trap op. Mijn voeten maken grote stappen en mijn arm reikt omhoog. Ik kijk op en zie ze daar staan. Ik knijp de hand die ik vastheb net iets harder. Daarboven staan we dan, oog in oog met elkaar. Het enige geluid dat ik hoor, zijn de bomen die ruisen.

Dit zijn je ouders, zegt de verzorgster. In het Thai, de enige taal die ik spreek. Deze mensen praten een vreemde taal. Ik brabbel wat en laat de hand niet los. Sta daar maar te kijken naar de anderen en besef niet precies wat er gebeurt of wat het betekent.

We spelen met de boot. Een gele veerboot, veruit mijn favoriet. Ik deel hem met de ongeveer twintig andere jongens op mijn zaal. Pastelkleurige muren en een speelhoek. Hier slaap ik ook, het dak zorgt ervoor dat ik veilig ben voor de nacht.

De vrouw zit achter mij en heeft haar benen om mij heen geslagen. De man duwt de boot terug wanneer ik hem zijn kant op rol. De kleine rode wielen maken een knarsend geluid. Ik zeg niets maar kijk vooral met opengesperde ogen naar mijn verzorgster.

De volgende dag komen ze weer, spelen opnieuw met me. Ik zit op de schommel terwijl mijn moeder mij zachtjes heen en weer duwt. Het gammele ding staat in een grote tuin waar de bomen het zonlicht afschermen en hun bladeren laten vallen.

Samen lopen we over het terrein, tussen felgekleurde gebouwen door waar we zoeken naar paadjes om te bewandelen. We lopen

langs zalen waar kinderen slapen, we lopen langs klassen waar oudere jongens op bankjes zitten en ons met nieuwsgierige ogen nakijken. Soms pak ik een groot, gevallen blad op en leg het bij een hoopje andere bladeren neer. Ik vind het eenzaam dat een blad daar maar zo ligt, midden op het pad. We eten samen rijst in de zaal, terwijl ik tussen mijn ouders zit. Ik zwijg al die tijd.

Dan komt het moment dat ik afscheid moet nemen. Afscheid van de mensen die zich over mij hebben ontfermd. Een voor een houden ze me vast, in tranen. Ik begrijp niet goed wat er gaande is, klamp me zowel vast aan mijn verzorgsters als aan mijn nieuwe ouders. Ze zwaaien nog als de auto de oprijlaan af rijdt, de poort door rijdt, en in de avondzon de drukke weg op draait om zich te mengen in het verkeer. De auto verdwijnt in de stroom. Op weg naar een nieuwe ochtend.

Uitgestrekt ligt hij daar. Blauw tot aan de horizon. Open. Frisse wind, zout op mijn lippen. Het zand tussen mijn tenen, het schuimende water dat over mijn voeten spoelt. De oneindige horizon die de wereld verbindt en me het gevoel geeft dat ik er ben, een gevoel van vrijheid. Voor het eerst. Vrijheid die ik gekregen heb.

Het is de eerste keer dat ik de zee zie. Het is mijn eerste, vastomlijnde herinnering, en nog altijd krijg ik het gevoel dat mijn horizon wordt verbreed als ik de zee zie, telkens weer.

In het hotelcomplex is een binnenplaats met bomen en spierwit zand. Er liggen grote gedroogde bonen van de bomen op de grond. Urenlang zit ik er verloren tussen. Af en toe rammel ik met de bonen en zijn het een soort muziekinstrumenten. Dan slaat de verstilling om. Ik begin te huilen en graaf mij in de armen van mijn moeder. Schelle klanken die door merg en been gaan.

Wanneer ik ophoud, lijkt alles in mij te zijn gestopt. Ik praat niet

meer, ben niet meer zindelijk en heb moeite om in een rechte lijn te blijven lopen. Dingen die ik daarvoor makkelijk kon.

Het is of ik opnieuw word geboren.

Vanaf dat moment zal ik nooit meer een woord Thai spreken.

De huizen worden kleiner en naarmate het vliegtuig stijgt worden ze ingeruild voor groene rijstvelden, oneindige velden. Uit het raam zie ik het land waar ik op de wereld ben gezet langzaam vervagen. Een sluier van wolken strekt zich uit tussen mij en de aarde en ik knijp mijn ogen samen tegen de felle zon. Het blikveld wordt anders.

Dan smeer ik yoghurt op het raampje.

De bemanning heeft een bedje voor mij opgehangen aan de wand, maar ik kruip liever heen en weer door de cabine en probeer elk knopje in de stoel in te drukken. In de *galley* lacht de crew naar me en krijg ik een klein eendje cadeau, met een blauw petje op. Zwaaiend hou ik het omhoog.

In de nacht sta ik samen met mijn moeder in de cockpit. Honderden lampjes smelten samen met de zeeën van lichtjes daarbeneden. Mijn eerste wereldreis. Waarheen? Dat weet ik niet. Maar ik kan mijn blik niet lostrekken van de lichtjes.

Koude gangen waardoor ik loop. Ditmaal aan de hand van mijn moeder, die ik niet meer loslaat. Ik kijk met grote ogen voor me uit en de sjaal en muts zitten ingewikkeld om mij heen. Alles is anders hier. Mensen lopen gehaast voorbij, buiten schijnt de zon niet en in plaats van de geluiden van krekels hoor ik een luide, galmende stem door de ruimte. Het is nieuw voor me en na een aantal stap-

pen op de vloer – ook al zo koud – laat ik mij verder dragen. Er is een drukte die ik niet gewend ben. Ik wend mijn gezicht af van de menigte en verstop het dieper in de winterkleding.

En dan schuiven er twee deuren open. Mensen staan te wachten. Ze juichen en klappen. Ze houden ballonen en pakken in gekleurd papier vast. Allemaal kijken ze naar mij.

Ineens zit ik op schoot bij oma, mijn vaders moeder. Opeens heb ik een oma. Allerlei tantes en ooms. Een hele familie, hier, aan de andere kant van de wereld. Aan een lange tafel pak ik beduusd de pakjes uit terwijl oma mij heel zachtjes vasthoudt. Alsof ik iets heel breekbaars ben dat ieder moment kapot kan vallen. Mijn handen zijn te klein voor het grove papier en ze helpt voorzichtig het papier ervan af te scheuren. Is dit alles voor mij, voor mij alleen? Echt?

Meteen ren ik naar de voordeur. Hoewel dit alles nieuw is, weet ik gelijk de weg naar de speelhoek te vinden. Een mat waarop van alles ligt: knuffels, blokken, een houten trein. Ik begin te spelen. De blokken stapel ik op en de komende dagen doe ik niets anders dan spelen. Ik doe dat in stilte. Spelen heeft iets onbezorgds, ik hoef alleen maar mijn fantasie haar werk te laten doen. De verschillende stukken anders neer te zetten, ernaar te kijken en het verhaal zich verder te laten afspelen in mijn hoofd.

Ik begrijp dan al dat dit mijn speelgoed is. Voor het eerst heb ik iets dat van mij is, iets dat ik niet hoef te delen.

Wat ik dan nog niet begrijp, is hoe voorzichtig mijn ouders met mij zijn. Als iemand anders me oppakt, bevries ik instinctief. Daarom komen mensen naar me kijken, maar ze mogen me niet optillen. Ik moet wennen aan mijn nieuwe thuis. Mijn ouders, aan hen moet ik me allereerst hechten. Het zal het proces geen goed doen

wanneer er steeds opnieuw met mij wordt gesjouwd en wanneer ik telkens in de lucht word gehouden. Ik voel het wel aan: ik ben zelf ook selectief, vind niet iedereen even leuk en laat dat merken door in mijn speelhoek te blijven zitten en een muur om me heen te bouwen van blokken, die me afschermt voor al die vreemde wezens die me komen bekijken. Mijn fort, veilig in mijn eigen wereld.

Gek eigenlijk, al dat 'kraambezoek'. Al die mensen op visite, maar er is geen baby. Men mag direct kennismaken met mij, een klein jongetje.

Later heb ik me afgevraagd hoe dat moet zijn geweest voor anderen, dat er opeens een kind bij mijn ouders was. Ik vóélde wel meteen als hun kind, vertelde mijn peettante José een keer. Zij kwam die eerste avond langs, en zag mij voor het eerst toen ik lag te slapen. 'Er brandde een oranje nachtlampje met dierenfiguurtjes ervoor,' zei ze. 'De hele kamer kleurde oranje. Dat werd ook de kleur van je geboortekaartje, en van veel van je kinderkleding.'

Ze zei dat het heel bijzonder was om zo voor het eerst aan mij voorgesteld te worden. Omdat ik al een klein mensje was, dat daar lag. Heel stil, alsof je daar altijd al had gelegen.

Zelf staat me van die eerste periode in mijn eigen, nieuwe kamer vooral bij dat de wind langs de ramen waait. Hier waait die anders dan hoe ik de wind ken. Verder is het donker als de nacht kan zijn.

Het nachtlampje heeft de vorm van een halve maan. De houten figuurtjes erop kijken allemaal naar de sterrenhemel.

Mijn eerste woordje Nederlands dat ik leer is niet 'mama', of 'papa', maar 'pauw'. De achterburen hebben een pauw, die ik steeds hoor roepen als ik in de zandbak zit.

Buiten beginnen de bomen bladeren te krijgen. De tuin komt langzaam tot leven en de lucht warmt op, de lente breekt aan. Ik

heb het niet meer koud en ik laat mijn muts binnen liggen wanneer ik de tuin in ren. Overal zijn knopjes aan de bomen, kleine sprietjes groen die uit de grond verschijnen en vogels die zingen. Ik hou van de tuin omdat er zoveel gebeurt. Ik wil alles ontdekken, want achter elke struik kan een nieuw avontuur liggen.

In de achtertuin bouwt mijn vader een schommel van balken, met een houten zitje dat wordt gedragen door touwen. Ik klim erop en begin heen en weer te schommelen. De beweging is heerlijk en ik lach hard wanneer ik de lucht in ga, weer terugkom en opnieuw opstijg. Het heeft iets vertrouwds.

Mijn vertrek uit Thailand lijkt wel uit een ander leven te komen. Een andere tijd. Alsof het niet met mij is gebeurd. Ik ben alleen maar bezig met ontdekken en met spelen. Dit is mijn nieuwe thuis geworden.

Ergens, aan de andere kant van de aardbol, ligt het oude nog steeds.

Vrijdag 15 juni 2018, Overasselt, ouderlijk huis

Ik heb me teruggetrokken uit de procedure om in september rechten te gaan studeren. Hoewel alles al was geregeld, slipt de motivatie de laatste tijd weg. Ik zie het mezelf niet doen. Dat wordt me steeds duidelijker. Die studie was denk ik een laatste greep naar houvast in de twijfel van de afgelopen jaren. Een makkelijk antwoord op die afschuwelijke vraag die je altijd wordt gesteld: wat doe je? Elke keer worstel ik ermee. Elke keer moet ik er een draai aan geven, en struikel ik over mijn woorden. Nee: ik studeer. Dat is iets moois om te zeggen. Gesprek afgelopen en klaar.

‘Partner zijn van Thomas,’ zeg ik dan. Wat doe je dan precies? Van alles. Partner in zijn carrière, en partner in het leven. Het is ook niet in één zin uit te leggen, omdat we het zélf nog niet eens goed hebben gekaderd. Ondersteun je hem dan in zijn carrière? Ja, maar dat is het niet alleen. Ik sta naast hem. Luister. Geef advies. Bewaak de liefde.

En dan ben je nog steeds net zo vaag als in het begin.

Moet je wel twee kapiteins op een schip zetten? Kan ik eigenlijk wel medekapitein zijn op zĳn schip, als ik het mijne nog niet eens onder controle heb?

Het is middernacht, eigenlijk al 16 juni, ik lig op bed. Klassieke houding. Naar boven te staren en na te denken over de volgende stappen. Wat moet ik nu gaan doen? Hoe kan ik het leven zinvol invullen? Mijn tijd nuttig besteden – en wat vind ik dan nuttig? Wat is nuttig?

‘Partner’ ben je altijd van iemand anders. Wat ben ik van mezelf?

Ik betrap me erop dat ik vandaag minder trek heb. Ik heb voornamelijk koffie en water gedronken. Geen trek hebben is niets

geks. Toch ken ik dit. Er zit een rauw randje aan. Een hunkering om de leegte in mezelf op te zoeken. Dat gevoel willen najagen. Het is als een verslaving, waarvan je heel goed weet dat je er ver vandaan moet blijven.

Stiekeme gedachten krijgen de overhand. Gedachten die het gevoel van leegte toch wel fijn vinden. Eerlijk: nu ik hier lig heb ik honger, maar sta ik mezelf de leegte van het lichaam ook toe, en dat voelt fijn. Als een roes in je hoofd. Een versuffing. Ik ben nu al bezig met morgen. Ga ik het dan nog een keer zo doen, of doe ik weer 'normaal' mee?

Er is iets in me dat heel goed weet dat ik nu aan de bel zou moeten trekken. Het noodsignaal van het schip luiden, omdat het rechtstreeks op de klippen af vaart. Tegelijkertijd zijn die scherpe rotsen in de duisternis van de nacht ook indrukwekkend. Ze hebben aantrekkingskracht. Je wilt maar al te graag weten hoe het voelt als je ertegenaan vaart, vast komt te zitten. Niet meer voor- of achteruit kan.

Het schip zinkt langzaam. Zonder verdriet of weemoed gaat de kapitein mee de diepte in.

Zaterdag 16 juni 2018, Overasselt, ouderlijk huis

Vannacht droomde ik dat ik over het strand liep, vlak bij de vloedlijn. Ik was alleen op de wereld, de kust reikte tot aan de horizon. Stap voor stap ging ik voort, mijn voeten trokken een spoor door het zand. Hoge zandduinen schermde het strand af van de wereld erachter, en het water golfde onafgebroken tegen de kust op. Het hield nooit op en de ene golf nam nooit meer ruimte in dan die ervoor.

Daar liep ik, richting de horizon. Er waren geen gedachten, geen stemming of emoties. Alleen het moment van mijn voeten

die het zand raakten en weer loslieten. De wind die zacht door mijn haren waaide. Te zacht om me aan het wankelen te brengen. De wind liet me lopen, vrij zijn. Vrij om de horizon te bereiken, maar steeds als ik daar was aangekomen, lag er een nieuwe horizon in de verte, en wilde ik zien welk onbekende daar was te vinden.

Op zee lag een storm. Die had nog geen invloed op de lucht waar de zee samenkwam met het zand, maar toch lag hij daar voor de kust te wachten, als een pikzwarte deken. Klaar om aan land te gaan. Klaar om de stilte te verbreken. Op de een of andere manier wist ik dat die storm daar al jaren lag. Nog altijd kwam hij niet dichterbij, bleef hij stil op zijn plaats liggen.

Mijn stappen volgden elkaar op in een rechte lijn. Het spoor dat ik achterliet langs de kustlijn was recht, doordat ik niet afweek van mijn koers naar de horizon. Zo hoorde het. Ik kon alleen zo blijven lopen doordat mijn spoor de balans bewaakte tussen de dreiging van het water en de kalmte van het zand. Zonder de dreiging zou ik scheef gaan lopen, zonder de horizon zou er geen punt zijn waar ik het pad naartoe kon volgen.

En wanneer ik zou vallen, zou de wereld om mij heen ook vallen.

Maandag 18 juni 2018, Overasselt, ouderlijk huis

Honger hebben is geen fijn gevoel, het doet pijn in je maag. Geeft kramp, leidt je door de dag heen af van de dingen die je zou willen doen. Na het hongergevoel komt er vaak iets anders. Dan volgt de versuffing van de leegte. Althans, zo werkt het bij mij. Stiekem is dat wél fijn. Je moet er dus doorheen, door die honger. En ironisch genoeg geeft het fysieke ongemak van minder eten een enorme bevrijding op mentaal vlak.

Ik weet heel goed dat als ik minder eet, er vragen komen. Heb je geen zin? Voel je je ziek? Ik zal het op een of andere manier moeten gaan inkleden. Niets is irriterender dan wanneer anderen zich gaan bemoeien met iets waar je je net zo goed bij voelt.

Als mijn maag gaat rommelen, bijvoorbeeld, begin ik maar hard te hoesten. Zo neem je de aandacht ervan weg. Je eigen lichaam verradt je.

Zo moet je een manier vinden om het vol te houden. Ik zal vast te weinig eten, elke dag. Dat gaat dus opvallen. Morgen maak ik een schema hoe ik dat het beste kan opvangen. Ik moet daarbij een manier vinden om duidelijke antwoorden te kunnen geven, wanneer iemand iets vraagt. Mag niet twijfelachtig overkomen. Twijfelen geeft de ander het gevoel dat je niet weet waar je mee bezig bent.

Punt gemaakt. Morgen aan de slag.

De gewaarwording van vreemd zijn

